

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-05-26

Ärendenummer: GSF-2024-03617

Isabelle Asadian Strandman

E-post:

isabelle.asadian.strandman@grundskola.goteborg.se

Svar på återremiss om enhetsförändringar på Bergsjöskolan F-9 och Sandeklevsskolan F-9, läsår 2026/2027

Förslag till beslut

I grundskolenämnden,

Grundskolenämnden beslutar om följande enhetsförändringar från och med höstterminen 2026. Ansvarig utbildningschef får mandat att göra en slutgiltig bedömning av tidsplan och möjlig start utifrån lokalförutsättningar:

- a) Bergsjöskolan F-9 ändras till Bergsjöskolan F-6. Elever som kommer gå i årskurs 7–9 på Bergsjöskolan läsår 2026/2027, erbjuds skolplacering på Sandeklevsskolan i grundskola och Gärdsåsskolan i anpassad grundskola i samband med enhetsförändring. Elever som önskar annan skolplacering ges möjlighet att delta i Önska skola inför läsår 2026/2027.
- b) Sandeklevsskolan F-9 ändras till Sandeklevsskolan 7–9. Elever som kommer gå i årskurs 1–6 på Sandeklevsskolan läsår 2026/2027 erbjuds skolplacering på Bergsjöskolan i samband med enhetsförändring. Elever som önskar annan skolplacering ges möjlighet att delta i Önska skola inför läsår 2026/2027.

Sammanfattning

Utifrån att elevunderlaget förändras behöver ett antal skolenheter ses över för att möta framtida behov. I Bergsjön visar nuvarande elevprognoser på ett minskat antal elever vilket gör att anpassningar måste genomföras. Grundskolenämnden behandlade förslag om enhetsförändringar på Bergsjöskolan F-9 och Sandeklevsskolan F-9 på sitt sammanträde den 19 november 2024. Ärendet återremitterades för att kompletteras med:

- Analys av förslagets påverkan på möjligheterna att skapa en bärkraftig organisation för hela skolområdet i enlighet med skolenhetsutredningens principer.
- I analysen ska även elevernas, personalens och vårdnadshavarnas behov kring arbetsmiljö, trygghet och säkra resvägar vägas in.

I aktuellt ärende kompletteras de tidigare underlagen i enlighet med nämndens återremiss.

Bedömning ur ekonomisk/ekologisk/social dimension

Bedömning ur dessa perspektiv, inklusive av barnets bästa, finns redovisat i bilaga 1.

Samverkan

Information särskild samverkansgrupp (SSG) organisation och budget 2024-08-19, 2024-10-28, 2025-04-07, 2025-05-05, 2025-06-02.

Information lokal samverkansgrupp (LSG) skolområde 2024-09-09.

Information lokal särskild samverkansgrupp (SSG) 2025-05-09.

Information lokal samverkansgrupp (LSG) utbildning 2024-09-23, 2025-05-26.

Information förvaltningsövergripande samverkansgrupp (FSG) 2024-11-11, 2025-06-09.

Information och dialog på APT 2024-09-10, 2024-09-27, 2024-10-28.

Bilagor

1. Tjänsteutlåtande daterat 2024-11-07: Skolenhetsförändringar inför läsår 2025/2026 och 2026/2027
2. Återremiss: Yrkande angående – Skolenhetsförändringar inför läsår 2025/2026 och 2026/2027

Ärendet

Grundskolenämnden behandlade förslag på enhetsförändringar på Bergsjöskolan F-9 och Sandeklevsskolan F-9 på sitt sammanträde den 22 november 2025. Ärendet återremitterades för att kompletteras med:

- Analys av förslagets påverkan på möjligheterna att skapa en bärkraftig organisation för hela skolområdet i enlighet med skolenhetsutredningens principer.
- I analysen ska även elevernas, personalens och vårdnadshavarnas behov kring arbetsmiljö, trygghet och säkra resvägar vägas in.

I aktuellt ärende kompletteras de tidigare underlagen utifrån återremissen.

Beskrivning av ärendet

Nedan redovisas svar utifrån grundskolenämndens återremiss. Utöver detta kvarstår analys och bedömningar som gjorts i ursprungligt tjänsteutlåtande, bilaga 1.

Analys av förslagets påverkan på möjligheterna att skapa en bärkraftig organisation för hela skolområdet i enlighet med skolenhetsutredningen

Skolenhetsutredningens principer för volym pekar på att skolor med årskurser F-6 bör ha 3–5 paralleller, medan skolor med årskurser 7–9 bör ha 6–10 paralleller. I områden med högre socioekonomiskt index eftersträvar förvaltningen vanligtvis de lägre nivåerna av intervallen. Förslaget förvaltningen presenterat innebär att Bergsjöskolan F-9 organiseras om till åk F-6, medan Sandeklevsskolan F-9 organiseras om till åk 7–9. I Bergsjöområdet finns också Backegårdsskolan F-6, Gärds mosseskolan F-6 och Solbackeskolan F-6.

I tabellen nedan redovisas hur många paralleller (klasser per årskurs) samt hur många grupper anpassad grundskola skolorna har kapacitet för (vissa variationer kan förekomma för enskilda årskurser):

Skolenhet	Åk F-3	Åk 4–6	Åk 7–9	Anpassad grundskola (grupper)
Bergsjöskolan F-9	2	2	3	Ca 6
Sandeklevsskolan F-9	1	1	2	
Backegårdsskolan F-6	2	2		
Gärds mosseskolan F-6	2	2		
Solbackeskolan F-6	1	1		4
Totalt	8	8	5	Ca 10

Enligt befolkningsprognoserna väntas elevunderlaget minska så det blir runt en parallell i överkapacitet för låg- och mellanstadiet i området, medan elevunderlaget i högstadiet förväntas vara stabilt. Utifrån det är förvaltningens bedömning att behovet av låg- och mellanstadieplatser i området förväntas vara runt sju paralleller och behovet av högstadieplatser runt fem. Behovet av platser i anpassad grundskola förväntas öka. Det finns ett visst flöde mellan Bergsjöområdet och närliggande Kortedala- och Utbyområdet. I förvaltningens bedömning har hänsyn tagits till båda områdena, men bedömningen har landat i att det är både möjligt och lämpligt att avgränsa planeringen för

kapacitet i årskurs F-6 till Bergsjöområdet, medan kapaciteten för årskurs 7–9 samt anpassad grundskola kan planeras med mer hänsyn till förutsättningarna i närliggande områden.

I Bergsjöområdet finns det i nuläget fem skolor som har årskurs F-6 och när befolkningen minskar är risken stor att klasserna på skolorna inte fylls, om inte kapaciteten anpassas till elevunderlaget. Det finns inte tillräckligt med kapacitet i området för att föreslå att lägga ner någon av skolorna som har två paralleller, varvid Solbackeskolan F-6 och Sandeklevsskolan F-9, som har en parallell vardera varit mest aktuella att utreda vidare. Utav dessa har Solbackeskolan en anpassad grundskola med relativt hög tillgänglighetsanpassning och fyller en viktig funktion utifrån områdets behov av platser i anpassad grundskola. Kapaciteten för anpassad grundskola är inte heller tillräckligt stor för att det skulle vara möjligt att göra om skolan till en grundskola med två paralleller. Inför höstterminen 2025 planerar förskoleförvaltningen att lämna lokaler på Solbackeskolan F-6 som de idag hyr av grundskoleförvaltningen. För att nyttja lokalerna mer effektivt och tillgodose ett behov av utökade platser i den anpassade grundskolan har grundskoleförvaltningen gett stadsfastighetsförvaltningen i uppdrag att utreda förutsättningar i lokalerna för utökad anpassad grundskola på skolan.

Sandeklevsskolan har en parallell för åk F-6 och två paralleller åk 7–9. Utifrån förutsättningarna att bedriva högstadieundervisning med behörig personal, skapa utrymme för kollegialt lärande och få kontinuitet i undervisningen är det lämpligt att ha större högstadieverksamheter. En pågående detaljplan för Sandeklevsskolan F-9 förväntas ge förutsättningar för ett av skolhusen att ersättas med en högre byggnad. Byggnaden är en gammal paviljongsbyggnad som har omklassats till permanent byggnad. Stadsfastighetsförvaltningen har inte gjort någon fördjupad underhållsbesiktning av byggnaden, men bedömer att det skulle vara ytterst kostsamt att åtgärda bristerna i den.

Bergsjöskolan F-9 står inför ett större planerat underhåll när det gäller invändig renovering som förväntas starta 2027. Förstudien för underhållet är inte klar, men stadsfastighetsförvaltningen har flaggat för att renoveringen kan medföra behov av evakuering av verksamheten. I samband med detta ser grundskoleförvaltningen ett behov av att nyttja lokaler på Anariagatan som delvis nyttjas av Bergsjöskolan F-9 och delvis hyrs ut till förskoleförvaltningen idag. Lokalerna förväntas rivas på sikt till följd av pågående detaljplan i området. Ur ett evakueringsperspektiv finns det således en potentiell evakueringslösning i direkt anslutning till Bergsjöskolan, medan motsvarande lösning inte finns på Sandeklevsskolan, då paviljongsbyggnaden ska ersättas. Ur ett barnperspektiv är förvaltningens bedömning att det är viktigare att yngre elever får en lokal evakueringslösning, medan äldre elever i högre grad kan ta sig till andra platser.

Utifrån de kapacitetsbehov som förväntas finnas i området, de befintliga skollokalerna, de tekniska möjligheter som finns att anpassa lokalerna och behovet av att skapa goda förutsättningar för skolorna att bedriva verksamhet, är förvaltningens bedömning att det är lämpligast att göra om Bergsjöskolan till en F-6-skola med tre paralleller, Sandeklevsskolan till en 7-9-skola med fem paralleller, med möjlighet att tillskapa anpassad grundskola och utöka till sex paralleller grundskola om behovet skulle uppstå i framtiden. På så sätt ändras de båda skolenheterna till att få volymer som ger bättre förutsättningar, i enlighet med skolenhetsutredningens principer. Utifrån rådande förutsättningar bedömer förvaltningen att detta blir bäst för området. I analysen tas också hänsyn till att befolkningsprognoserna reviderats ner och att det därför förväntas bli

aktuellt att se över de övriga skolorna i området ytterligare framöver, men detta bedöms inte hindras av den förändring som föreslås på Bergsjöskolan och Sandeklevsskolan.

Då det kommer behöva göras vissa verksamhetsanpassningar för de nya målgrupperna, och det i samband med lokalprojekt alltid finns viss risk för att dessa anpassningar inte hinner färdigt i tid, föreslås utbildningschef ges mandat att göra en slutgiltig bedömning av tidplan och möjlig start utifrån lokalförutsättningar.

Elevernas, personalens och vårdnadshavarnas behov kring arbetsmiljö, trygghet och säkra resvägar

Inom ramen för utredningen har synpunkter från både elever, vårdnadshavare och medarbetare samlats in under hösten 2024.

Arbetsmiljö

Gällande arbetsmiljö har det bland annat inkommit synpunkter på lokalernas skick och lämplighet för olika åldersgrupper. Båda skolor ska renoveras i närtid, och den lokal på Sandeklevsskolan som är i sämst skick planeras också att rivas och ersättas med ny byggnad.

Grundskoleförvaltningen har inventerat behov av verksamhetsanpassningar av Bergsjöskolan F-9 och Sandeklevsskolan F-9, till följd av planerad enhetsförändring. På Sandeklevsskolan F-9 finns bland annat ett behov av att tillföra elevskåp, tillskapa trygga toalettutrymmen, tillföra grupprum och anpassning av två klassrum till större klassrum utifrån planerad enhetsförändring. På Bergsjöskolan F-9 finns bland annat ett behov av att se över anpassningar för utökat fritidshemsverksamhet och ett utökat antal kapprum till följd av planerad enhetsförändring. Anledningen till att förslaget lyfts till beslut tidigare än övriga ändringar inför 2026/2027 (som behandlas i november 2025) är för att hinna beställa dessa anpassningar och samordna dem med övrigt planerat underhåll.

Trygghet

Angående tryggheten har det kommit in synpunkter kopplat till områdena, att de i båda fallen inte upplevs som trygga av vårdnadshavarna. Vårdnadshavarna till elever på Bergsjöskolan menade att deras område var tryggare än Sandeklevsskolan, medan vårdnadshavarna till elever på Sandeklevsskolan hade motsatt uppfattning; att området runt Bergsjöskolan är mer otryggt. I flera fall relaterades trygghetskänslan till att man kunde se skolan från hemmet och se barnet när hen gick till/från skolan. Den graden av trygghetskänsla är värdefull ur ett vårdnadshavarperspektiv, men har i utredningen inte bedömts som argument för att inte genomföra enhetsförändringen. Dels då det i så fall skulle behöva gälla som argument för skolor i hela staden, vilket skulle gå i direkt motsats till nämndens styrning om större och färre enheter, dels då fördelarna med en samlad skolverksamhet bedöms väga tyngre.

Ytterligare en aspekt som lyfts av både medarbetare och vårdnadshavare är att högstadiesamheten blir för stor och att det blir en otrygghetsaspekt i sig att samla så många högstadieelever på samma skola. Skolenhetsutredningens principer säger att högstadiesamheter ska ha 6–10 paralleller. I socioekonomiskt svagare områden förespråkar förvaltningen att det längre spannet ska eftersträvas, bland annat av anledningen att undvika alltför stora högstadiesamheter.

I det aktuella förslaget skulle förändringen innebära att skolorna fortsatt har ungefär lika många elever som idag, men att åldersstrukturen ändras. På Sandeklevsskolan skulle en full högstadieskola med fem paralleller ha cirka 375 elever totalt (högstadieskolorna med högre socioekonomi tenderar att ha något mindre klasstorlekar än övriga högstadieskolor). För att sätta det i relation till övriga skolor finns det bland annat fyra paralleller på Lärjeskolan i Hjällbo, Frejaskolan i Tynnered har varierat mellan tre till fem paralleller och Lundbyskolan, som tar emot runt hälften av sina elever från Biskopsgården, har sju paralleller. I Skolinspektionens elevundersökning för årskurs 8 går det att se hur eleverna har bedömt tryggheten på skolan. Utifrån dessa går det att få en fingervisning av hur elever på högstadieverksamheter med fler paralleller än på Bergsjöskolan och Sandeklevsskolans bedömt tryggheten. Bedömningen utifrån dessa resultat är att fem paralleller i sig inte borde leda till ökad otrygghetskänsla för eleverna på sikt. En viss otrygghetskänsla i direkt samband med en enhetsförändring är dock rimligt att räkna med, då förändringar av naturliga skäl kan väcka oro innan eleverna hunnit komma till den nya skolan och den nya verksamheten kommit i gång.

Vidare har grundskoleförvaltningen ett nära samarbete med Socialförvaltningen och Polisen i Nordost och arbetar tillsammans både förebyggande och främjande för att möta upp den eventuella oro som förändringen kan innebära. På samtliga berörda skolor finns skolsociala insatser, samverkansformen 'skola som arena' och flera olika forum där skola, socialtjänst och polis möts. Om det blir en sammanslagning av högstadierna kommer det göras en gemensam insats för att skapa bra övergång och trygghet för berörda elever, personal och vårdnadshavare.

Resvägar

Angående resvägen är det cirka en kilometer/en spårvagnshållplats mellan Bergsjöskolan och Sandeklevsskolan (se bild 1 nedan). I dialogerna med vårdnadshavare har synpunkter framkommit om resvägens lämplighet. Den närmsta gång- och cykelvägen är bred, asfalterad och belyst, men delvis backig. Vägen uppfyller således kriterierna för säker skolväg. Det som talar emot resvägen är primärt nivåskillnaderna på vägen, men då detta inte är en avgörande faktor för bedömning av andra resvägar bedömer inte förvaltningen att det bör ligga till grund för att den aktuella vägen inte accepteras.

I förslaget föreslås att de befintliga eleverna erbjuds skolplacering på den av skolorna som kommer ha de årskurser som eleverna går i. Eleverna kommer också ges möjlighet att önska andra skolor. För de befintliga eleverna innebär förändringen längre resvägar för många av eleverna, i de allra flesta fallen är det dock placeringar inom ramen för regelverket för skolplacering. Vid behov planerar skolledningen att erbjuda kompensatoriska åtgärder vid en övergångsperiod, såsom vandrande skolbussar, resevärdar på spårvagnen eller att någon möter eleverna vid spårvagnshållplatserna. För elever som ska börja i förskoleklass framöver bedöms förändringen bli mindre påtaglig då elevflödena sannolikt kommer ändras något och den relativa närheten i skolplaceringen leda till att avståndet till nya skolor blir kortare.

Bild 1: Kartvy över möjliga resvägar mellan Bergsjöskolan och Sandeklevsskolan. Nedan visas bilder på hur vägen ser ut vid de färgade prickarna.

Bild 2: Rosa prick, gångvägen sedd från Sandeklevsskolan.

Bild 3 och 4: Blå prick. Den brantaste delen av vägen, sedd nerifrån (ungefär från rosa prick i riktning mot blå) och uppifrån (blå prick i riktning mot rosa). En liten del av vägen är grusad (ca 10 meter, ses i förgrunden på bilden till vänster), men det finns också en alternativ väg intill som är planare och asfalterad.

Bild 5: Blå prick. Hela sträckan längs bostadsområdet är platt.

Bild 6: Grön prick. Backen ner till Bergsjöskolan.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens bedömning är fortsatt att föreslagen förändring blir den bästa lösningen för att möjliggöra en hållbar skolorganisation och möjliggöra god kvalitet i undervisningen för eleverna.

Protokollsutdrag skickas till

Grundskoleförvaltningens ledningsgrupp

Maria Andersson

Förvaltningsdirektör

Helena Sjöberg

Avdelningschef Planering och utveckling